

МОН УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(ПОЛІСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ)

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради університету

від 26.03.2025 протокол № 8

Голова Вченої ради

Тетяна ЗІНЧУК

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ У ПОЛІСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

П – 02-06

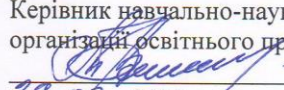
Редакція № 03

Введено в дію 27.03.2025

наказом № 74/од від 27.03.2025

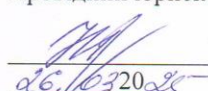
Розроблено:

Керівник навчально-наукового центру
організації освітнього процесу

 Тетяна УСЮК
26.03 2025

Погоджено:

Провідний юристконсульт

 Наталія РЕХТЕР
26.03.2025

Контрольний примірник

Врахований примірник № ____

Поточний статус документа:

Переглянуто				Актуалізовано			
Дата	Відповідальний	ПІБ	Підпис	Дія	Дата виконання	Відповідальний, ПІБ	Підпис

Житомир – 2025

Зміст	стор.
1. Загальні положення	3
2. Порядок реалізації права вільного вибору здобувачами вищої освіти вибіркового навчального дисциплін	4
3. Навчально-методичне забезпечення вибіркового навчального дисциплін	6
4. Процедура перезарахування кредитів	7
5. Прикінцеві положення	8

1. Загальні положення

1.1. Положення про вибіркові навчальні дисципліни освітньої програми у Поліському національному університеті (далі – Положення) розроблено у відповідності до вимог Закону України “Про вищу освіту”, що визначає права осіб, які навчаються у Поліському національному університеті (далі – Університет), на вибір навчальних дисциплін у межах відповідної освітньої програми та робочого навчального плану. Обсяг вибірових дисциплін становить не менше 25 % загальної кількості кредитів ECTS, передбачених освітньою програмою, та не менше ніж 10 % для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

1.2. Вибіркові навчальні дисципліни – це дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Для ефективного планування та якісної організації освітнього процесу на кожний навчальний рік формується (удосконалюється) Каталог вибірових навчальних дисциплін Університету (далі – Каталог), який є систематизованим анотованим переліком навчальних дисциплін.

1.3. Вибіркові навчальні дисципліни надають можливість здобувачу вищої освіти:

- побудувати індивідуальну траєкторію навчання;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та освітньої програми;
- здобути додаткові результати навчання.

1.4. Реалізація процедури вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти передбачає вибір окремих дисциплін з Каталогу на відповідний навчальний рік або увесь період навчання. При виборі навчальних дисциплін здобувач вищої освіти має забезпечити виконання навчального плану та встановленого річного обсягу у межах 60 кредитів ECTS. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти розробляється на кожен навчальний рік і включає всі дисципліни обов’язкової та вибіркової компонент з врахуванням структурно-логічної послідовності вивчення дисциплін, що визначають зміст освітньої програми за певною спеціальністю.

1.5. Завідувачі кафедр, які пропонують наповнення Каталогу для формування індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти, за умови вибору пропонованої дисципліни, до початку навчального року забезпечують підготовку навчально-методичного контенту та його розміщення на загальноуніверситетській платформі Moodle.

1.6. Обов’язкова кількість та обсяги кредитів ECTS вибірових навчальних дисциплін відображені у навчальному плані підготовки здобувачів вищої освіти. Вибіркові навчальні дисципліни можуть бути представлені у

Система управління якістю.

Положення про вибіркові навчальні дисципліни освітньої програми

Редакція 03 від 26.03.2025

П – 02-06

стор.3 із 11

навчальному плані відповідної спеціальності переліком дисциплін, що включає в себе як дисципліни випускової кафедри, так і дисципліни інших кафедр, що є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю.

Здобувач вищої освіти має право обрати навчальні дисципліни із запропонованого переліку або будь-які інші дисципліни із навчального плану іншої спеціальності, або рівня вищої освіти, які відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному семестрі. Якщо здобувач вищої освіти обирає дисципліну з іншого навчального плану, він зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені робочою програмою дисципліни, та скласти відповідний підсумковий контроль. Здобувач вищої освіти не може обирати дисципліни з інших навчальних планів, якщо наслідком його вибору передбачувано є формування академічної заборгованості через відсутність необхідного рівня знань та вмінь.

1.7. Обсяг вибірових дисциплін становить не менше 3 кредитів ECTS. Заборонено передбачати курсові роботи з дисциплін, що пропонуються у вибірковій компоненті навчального плану. Перелік вибірових дисциплін переглядається кафедрами щороку.

Зміст вибірових дисциплін повинен відповідати таким вимогам, як актуальність, науковість, інноваційно-дослідницький характер, зв'язок з практикою, враховувати професійну специфіку, а також напрям науково-дослідної діяльності викладачів.

1.8. Основними критеріями для формування Каталогу вибірових навчальних дисциплін є:

- затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі економіки, напряму наукових досліджень, попиту на відповідні компетентності на ринку праці тощо);
- кадрове забезпечення;
- навчально-методичне забезпечення;
- інформаційно-дидактичне забезпечення (презентації, відео-матеріали, демонстраційні матеріали, зразки тощо);
- матеріально-технічне обладнання.

1.9. Вивчення вибірових навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Поліському національному університеті та затвердженим розкладом навчальних занять.

2. Порядок реалізації права вільного вибору здобувачами вищої освіти вибірових навчальних дисциплін

2.1 Положення передбачає такий порядок представлення та вибору вибірових дисциплін:

1) подання кафедрами до відповідного деканату переліку дисциплін та їх описів або пакетів дисциплін, запропонованих для вільного вибору здобувачами вищої освіти у розрізі навчальних курсів (семестрів);

2) формування Каталогу з детальними експлікаціями (описами навчальних дисциплін), представлених кафедрами для вільного вибору здобувачами вищої освіти (за курсами і семестрами);

3) складання інструкції для здобувачів вищої освіти щодо особливостей вибору дисциплін, реєстрації та формування груп для вивчення вибіркового навчального дисциплін, також їх обсягів і кількості у розрізі циклів для формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти на певний навчальний рік;

4) розміщення на сайті Університету Каталогу та експлікацій дисциплін;

5) здійснення вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін зі сформованого Каталогу і формування груп здобувачів вищої освіти для вивчення вибраних дисциплін за курсами, семестрами. Підготовка розпорядження по деканату щодо формування списків груп здобувачів вищої освіти (не менше 15 осіб) та організація вивчення вибіркового навчального дисциплін;

6) забезпечення завідувачами випускових кафедр та кураторами академічних груп проведення процедур формування вибіркової компоненти навчального плану у визначені, нормативними документами університету, періодами;

7) вивчення здобувачами вищої освіти дисциплін за вільним вибором розпочинається для:

- першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:
 - на базі ПЗСО – з 4-ого семестру;
 - на базі освітнього ступеня фаховий молодший бакалавр (молодший бакалавр, ОКР «молодший спеціаліст») – з 2-ого семестру;
- другого (магістерського) рівня вищої освіти – з 2-ого семестру;
- третього рівня вищої освіти (ступінь доктор філософії) – з 2-ого року навчання;

8) подання здобувачем вищої освіти заяви на ім'я декана факультету про перелік вибіркового навчального дисциплін, які він хоче вивчати в наступному навчальному році. Заяви здобувачів вищої освіти зберігаються в особовій справі протягом всього терміну навчання;

9) на підставі поданих заяв куратори академічних груп складають списки здобувачів вищої освіти та формують їх у групи у кількості не менше 15 осіб та подають для узгодження деканам факультетів. При формуванні зведених груп з вивчення дисциплін вільного вибору мовленнєвого, інформативного спрямування та дисциплін, де передбачено лабораторні роботи, застосовується такий же алгоритм;

10) після закінчення процедури обрання деканат формує розпорядження про затвердження списків здобувачів вищої освіти з вивчення вибіркового навчального дисциплін у розрізі курсів, спеціальностей, освітніх програм. На

підставі оприлюдненого розпорядження формується уточнений контингент із зазначенням дисциплін та кількості здобувачів вищої освіти, що обрали їх для вивчення;

11) у разі, якщо для вивчення окремої вибіркової навчальної дисципліни не сформовано групу з мінімальною кількістю здобувачів вищої освіти, то здобувачам повідомляється не пізніше ніж за 3 дні після формування груп, про перелік дисциплін, які не будуть вивчатися. Після цього здобувач протягом тижня повинен обрати іншу дисципліну, для вивчення якої є кількісно сформована група.

2.2 Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії другого року навчання мають здійснити вибір навчальних дисциплін представлених у Каталозі, або дисциплін, які можуть бути дотичними до тематики дисертаційного дослідження з інших рівнів вищої освіти, за погодження з науковим керівником та завідувачем відділу аспірантури і докторантури Університету. Після вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії навчальних дисциплін та подачі відповідної заяви, завідувач аспірантури та докторантури подає узагальнену службову записку до навчально-наукового центру організації освітнього процесу з результатами вибору навчальних дисциплін за кожною освітньо-науковою програмою.

2.3 Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини (хвороба, участь в академічній мобільності, військова служба тощо) не визначився з вибірконими навчальними дисциплінами, то він має право їх обрати протягом першого тижня після того, як він з'явиться на навчання. Здобувач вищої освіти, який не визначився з переліком вибірових навчальних дисциплін та не подав заяву у визначені терміни, буде включений до групи вивчення тих дисциплін, які визначить гарант освітньої програми або завідувач випускової кафедри.

2.4 Обрані здобувачем вищої освіти вибіркові навчальні дисципліни вносяться до індивідуального навчального плану та визначають навчальне навантаження кафедри на навчальний рік. З моменту внесення вибірових навчальних дисциплін до індивідуального навчального плану здобувача такі дисципліни набувають статусу обов'язкових до вивчення.

2.5 На підставі індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти формується робочий навчальний план на навчальний рік.

2.6 Для здобувачів вищої освіти перших курсів, в яких вивчення вибірових дисциплін розпочинається у другому семестрі, на підставі обраних дисциплін формується до 01 жовтня поточного року додаток до робочого навчального плану.

3. Навчально-методичне забезпечення вибірових навчальних дисциплін

3.1 До викладання вибірових навчальних дисциплін можуть бути залучені усі кафедри Університету, за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення. Дотримання таких

вимог є свідченням спроможності кафедри якісно надавати освітні послуги та задовольняти потреби здобувачів вищої освіти в контексті формування їх індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями. Кафедра несе відповідальність за якість викладання і належне навчально-методичне забезпечення вибіркового навчальних дисциплін.

3.2 Кафедри, які забезпечують викладання вибіркового навчальних дисциплін, подають службові записки на випускові кафедри щодо внесення змін до Каталогу у визначений нормативними документами Університету період.

3.3 Для забезпечення принципу конкуренції при виборі здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін, науково-педагогічним працівникам рекомендується, у вільний від проведення навчальних занять час, проводити презентаційні заходи за узгодженням з гарантом освітньої програми та деканом відповідного факультету.

3.4 Пропозиції щодо внесення змін до переліку вибіркового навчальних дисциплін на кожен наступний навчальний рік розглядаються та затверджуються на засіданнях кафедр Університету із залученням гаранта освітньої програми, стейкхолдерів та здобувачів вищої освіти.

4. Процедура перезарахування кредитів

4.1. У разі поновлення або переведення здобувачів вищої освіти перезарахування вибіркового дисциплін проводиться деканом факультету та завідувачем випускової кафедри на підставі академічної довідки, виданої здобувачу вищої освіти у встановленому порядку.

4.2. Процедура перезарахування обсягу кредитів вибіркового навчальних дисциплін проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу здобувачем вищої освіти за умови однакової, або більшої, кількості кредитів ECTS.

4.3. В окремих випадках ректором Університету може прийматися рішення щодо перезарахування вибіркового навчальних дисциплін здобувачам вищої освіти, які були учасниками академічної мобільності та успішно склали вибіркові дисципліни закладу-партнера, які не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності Університету.

4.4. У випадку зарахування для здобуття освітнього ступеня бакалавр на базі освітнього ступеня фахового молодшого бакалавра (молодшого бакалавра, ОКР «молодшого спеціаліста») за письмовою заявою здобувача і згодою випускової кафедри, можливе перезарахування вибіркового дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін із циклу вільного вибору.

4.5. Внесення суттєвих змін до порядку реалізації вільного вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін здійснюється лише за згодою органів студентського самоврядування Університету. У випадку якщо запропоновані зміни обмежують права здобувачів вищої освіти на вибір

навчальних дисциплін, необхідне отримання згоди органів студентського самоврядування.

5. Прикінцеві положення

5.1. Положення набирає чинності з наступного дня після його затвердження наказом ректора університету.

5.2. Зміни та доповнення до даного Положення можуть вноситись наказом ректора та рішенням вченої ради Університету.

5.3. З моменту затвердження нової редакції даного Положення в установленому порядку попереднє втрачає чинність.

РЕЄСТР ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

[illegible]

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

[illegible]

П – 02-06
стор.11 из 11